

навчальних закладів, що, безумовно, перешкоджає реалізації концепції адаптивної освітньої системи.

Внутрішніми завданнями адаптивного управління системою вищої освіти є забезпечення адаптивного навчання самої особистості, що передбачає формування здатності реагувати на зміни, визначати мету, прикладати зусилля для професійної перекваліфікації у відповідності до потреб ринку праці. Як зазначає В.Бондар, адаптивність яскраво проявляється в майбутньому у стресових професійних ситуаціях, вирішення яких потребує розвинутої адаптивності й високої компетентності суб'єкта освітньо-професійної діяльності [1].

Таким чином, у контексті технологічного прогресу завданням адаптивного управління освітньою системою є забезпечення швидкого реагування вищих навчальних закладів на постійні зміни професійного середовища, забезпечення формування у студентів здатності пристосовуватися до постійних змін, виробляти стратегії досягнення професійних цілей та формувати стресостійкість особистості.

Використані джерела:

1. Бондар В., Шапошнікова І. Адаптивне навчання студентів як передумова реалізації компетентнісного підходу до професійної підготовки вчителя. Рідна школа : [щомісяч. наук.-пед. журнал]. 2013. № 11. С. 36-41.
2. Єльнікова Г.В. Технологія адаптивного управління персоналом організації. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Сер. : Професійна педагогіка. 2011. № 1. С. 8-14. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvipro_2011_1_4.
3. Прогнози в Давосі: Індустрія 4.0 знищить мільйони робочих місць. Deutsche Welle, 20січня 2016. URL : <https://www.dw.com/>.

НАУКОВИЙ ЧАТ 5. ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Научный чат 5.

Образование взрослых в условиях устойчивого развития информационного общества

Scientific Chat 5.

Adult Education in the Context of a Sustainable Development of the Information Society

ПРОФЕСІЙНІ Й ОСОБИСТІСНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

АВШЕНЮК

Наталія Миколаївна

Інститут педагогічної освіти і
освіти дорослих імені Івана
Зязюна НАПН України

м. Київ, Україна

Проаналізовано документи міжнародних організацій, що стосуються професійної діяльності, працевлаштування, компетентностей і ринку праці. Виділено ключові компетентності, необхідні фахівцям для успішного життя і професійного розвитку Серед них – «м'які навички» (критичне мислення, креативність, взаємодія з іншими людьми, формування власної думки і прийняття рішень) і грамотність (мовна, математична, цифрова, соціальна, громадянська, підприємницька). Важлива також компетентність культурної обізнаності та самовираження.

Ключові слова: компетентність, професійний розвиток, фахівець.
Проанализированы документы международных организаций, касающиеся профессиональной деятельности, трудоустройства, компетентностей и рынка труда. Выделены ключевые компетентности, необходимые специалистам для успешной жизни и профессионального развития. Среди них - «мягкие навыки» (критическое мышление, креативность, взаимодействие с другими людьми, формирование собственного мнения и принятия решений) и грамотность (языковая, математическая, цифровая, социальная, гражданская, предпринимательская). Важна также компетентность культурной осведомленности и самовыражения.
Ключевые слова: компетентность, профессиональное развитие, специалист.

International organizations' documents related to professional activities, employment, competences and the labour market are analysed Key competencies need by professional for a successful tile and professional development are singled out Among them there are soft skills (critical thinking creativity, interaction with other people, formation of own opinion and decision-making) and literacy (language, mathematical digital social civic, entrepreneurial). The competence of cultural awareness and self-expression is also important

Key word: competence, professional development, specialist

Вивчення доповідей, звітів та результатів досліджень міжнародних організацій глобального масштабу дозволяють виокремити два найбільш значущих і очевидних вектори "їхньої діяльності на сучасному етапі: перший - дослідження реального стану соціального й економічного поступу людства й прогнозування його на коротко- й довгострокову перспективу; а другий - це визначення професійних і особистісних компетентностей, необхідних для

виживання людства в умовах сьогодення й майбуття. На підтвердження цієї тези наведемо документ Всесвітнього Економічного Форуму «Майбутнє професійної діяльності, працевлаштування, компетентностей та ринку праці в умовах четвертої індустріальної революції». У 2015 р. в Давосі було окреслено перелік 10 основних компетентностей, що будуть потрібні фахівцям для успішного життя і професійного розвитку в 2020 р. До них віднесено: комплексне багаторівневе вирішення проблем (Complex problem solving); критичне мислення (Critical thinking); креативність в широкому сенсі (Creativity); вміння керувати людьми (People management); взаємодія з іншими людьми (Coordinating with others); емоційний інтелект (Emotional intelligence); формування власної думки та прийняття рішень (Judgment and decision-making); клієнтоорієнтованість (Service orientation); вміння вести переговори (Negotiation); когнітивна гнучкість (Cognitive flexibility) [3].

Зрозуміло, що ці компетентності необхідно формувати як у молодого покоління громадян у процесі здобуття базової освіти і професійної підготовки, так і в дорослого населення впродовж неперервного професійного розвитку. З цією метою вже у січні 2018 р. Європейською Комісією та Радою Європи схвалено оновлену редакцію Рекомендацій з ключових компетентностей для навчання впродовж життя. Визначено 8 ключових компетентностей: грамотність (Literacy competence); мовна компетентність (Languages competence); математична компетентність і компетентність у природничих науках та інженерії (Mathematical competence and competence in science, technology and engineering); цифрова компетентність (Digital competence); особиста, соціальна і навчальна компетентність (Personal, social and learning competence); громадянська компетентність (Civic competence); підприємницька компетентність (Entrepreneurship competence); компетентність культурної обізнаності та самовираження (Cultural awareness and expression competence) [1].

Вивчення зазначених переліків компетентностей переконує, що в них поєднуються як професійні, так і особистіші компетентності. І це не дивно, адже вони суттєво взаємопов'язані між собою. Не дарма у додатках до Рекомендацій ЄС розміщено розділ про важливість таких особистісних утворень як креативність та інноваційність. У цьому розділі також наголошується на декількох дуже важливих, на нашу думку, рисах характеру: допитливості й наполегливості. Водночас, дослідження Організації економічного співробітництва і розвитку, результати якого опубліковано ще в 2015 р., засвідчують: емоційні й комунікативні якості людини визначають життєвий успіх не менше, а ніж когнітивні здібності. Такі особистіші характеристики людини (soft skills - «м'які» навички), що уособлюють цілеспрямованість, високу самооцінку, комунікабельність, наполегливість, вміння планувати, є надзвичайно важливими для досягнення професійного успіху.

Крім того, у 2018 р. Римський клуб представив нову ювілейну доповідь «Соте Он! Капіталізм, короткозорість, населення і руйнування планети». У цьому документі зосереджено чимало орієнтирів на розвиток майбутнього

глобального суспільства. Один із розділів має назву «Освіта для майбутнього», в якому наголошується на винятковому значенні інтегрального мислення - особистішої якості, що визначатиме здатність людства до виживання і взаємодії у майбутньому, на відміну від системного аналітичного мислення.

Автори відзначають, що розвитку системного мислення недостатньо, оскільки «в системному мисленні зберігається тенденція розглядати реальність у досить механістичних категоріях, нездатних схопити її природню цілісність». Натомість, інтегральне мислення здатне «сприймати, організовувати, узгоджувати і об'єднувати окремі фрагменти і досягати справжнього розуміння оточуючої дійсності» [2].

Таким чином, із проаналізованих міжнародних документів, що стосуються професійної діяльності, працевлаштування, компетентностей та ринку праці можемо виокремити дві категорії ключових компетентностей: м'які навички: критичне мислення, креативність, взаємодія з іншими людьми, формування власної думки та прийняття рішень, тощо; грамотність: мовна, математична, цифрова, соціальна, громадянська, підприємницька, культурна обізнаність і самовираження.

Використані джерела:

1. Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance) (2018/C189/01). Official Journal of the European Union, 4.6.2018, C189/1C-189/13.
2. Ernst von Weizsäcker, Anders Wijkman. (2018). «Core On» Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet Springer- Verlag: New York 220p.
3. World Economic Forum. (2016). The Future of Jobs, Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution. WorldEconomicForum: Geneva. 167p.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СЛУХАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

**АНДРОЩУК
Ірина Миколаївна**
irenan@v@gmail.com

Інститут педагогічної
освіти і освіти дорослих
імені Івана Яязюна НАПН
України

м. Київ, Україна

Автор аналізує можливості інформаційно-комунікаційних технологій та їх застосування у процесі підвищення кваліфікації педагогів. Розглядає сучасні тенденції застосування зазначених технологій у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Ключові слова: підвищення кваліфікації, інформаційно-комунікаційні технології, медіаосвіта дорослих, формальна, неформальна, інформальна освіта.

Автор анализирует возможности информационно-коммуникационных технологий и их применения в процессе повышения квалификации педагогов. Рассматривает современные тенденции применения указанных технологий в формальном, неформальном и информальном образовании.

Ключевые слова: повышение квалификации, информационно-коммуникационные технологии, медиаобразование взрослых, формальное, неформальное, информальное образование.

Author analyzes the possibilities of information and communication technologies and their application in the process of improving the qualifications of teachers. He examines the current trends in the use of these technologies in formal informal and informative education.